

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN VRANCEA

MINISTERUL EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A
Etapa locală, 16.02. 2019
Clasa a V-a

Varianta 2

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru: 3 ore.
Nu se acordă puncte din oficiu. Total: 100 de puncte

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A În anul în care începe povestirea noastră, moș Timofte își avea, ca întotdeauna, protejați și nesuferiți. De bună seamă că numai întâmplarea hotărâse ca principalii săi favoriți să fie niște elevi dintr-a opta, care locuiau cu toții în cartierul Cireșului și pe care se obișnuise să-i numească "Cireșarii". Și tot întâmplarea făcuse ca printre "urâcioși", poate chiar în fruntea lor, să se afle doi șmecheri, tot dintr-a opta, pe care î
5 prinsese într-o dimineață ascunși într-un șanț acoperit de bălării, în timp ce colegii lor participau cu tot sufletul la ora de geologie. N-am putea spune însă adevărul întreg dacă n-am destăinui, de la bun început, că elevul pe care moș Timofte îl iubea cel mai mult, primul dintre favoriții lui, era un prichindel dintr-a cincea, un șmecher fără seamăn în toată școala, poate chiar în istoria școlii, dar căruia bătrânul nu-i arătase niciodată pe față dragostea. Mai degrabă îl muștruluia pentru năzbâtiile și șotiile sale; niciodată
10 nu-l alintase, nici măcar în glumă, cum făcea cu ceilalți elevi la care ținea. Dacă în cei cincizeci de ani de slujbă moș Timofte n-ar mai fi întâlnit un caz asemănător, dacă nu i s-ar mai fi întâmplat, cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă, să-i ticăie inima pentru un puști nebunatic, care la fiecare pas făcea o năzdrăvănie, care în fiecare frază rostită strecura un ghimpe și care acum era unul dintre oamenii de mare faimă ai țării, e mai mult ca sigur că prichindelul cel șmecher, blond și ciufulit, ar fi intrat în gloata nesuferiților. Dar cum
15 moșneagul avea o memorie precisă a cazurilor și un simț al comparației și previziunii care nu dădea greș, s-a lăsat cu bună știință subjugat de apariția veselă și cuceritoare a lui Tic, trecându-l în rândul favoriților. Adică i-a acordat în sinea lui un mare viitor.

Tic n-avea însă de unde să știe aceasta și de câteori trecea pe lângă moș Timofte, dacă nu-și ducea mâna la nas pentru a flutura din degete, atunci trăgea după sine un dulău imaginar, prins de un lanț gros, pe care-l întreba chiar în clipa când trecea prin fața gheretei bătrânului paznic:

— Cuțu, cuțu, Țingulică, ia spune-mi din coadă cât e ceasul?!...

(Constantin Chiriță, *Cireșarii*)

B. Imediat se auziră blestemele furioase ale lui Filch.
— Crede că ușa asta e încuiată, așa că am scăpat pentru moment. Nu te mai ține de mine, îi spuse Harry lui Neville care se ținuse de mâneca lui până atunci și care îl privea îngrozit. Ce-i cu tine?
Văzu imediat ce era cu el. Lui Harry i se părea că trăiește un coșmar, din care nu se mai putea trezi. Nu se aflau într-o altă cameră, așa cum crezuseră, ci într-un coridor, și nu orice coridor, ci chiar cel interzis,
30 de la etajul trei!

Aici, îi aștepta un câine monstruos, care aproape că umplea spațiul dintre podea și tavan. Avea trei capete și trei perechi de ochi care se roteau furioși în toate părțile, trei nasuri, adulmecând înspre ei și trei guri, cu balele curgând printre niște colți uriași.

35 Stătea nemișcat, fixându-i cu privirea, și Harry își dădu seama că singurul motiv, pentru care nu erau deja morți, era că și el fusese luat prin surprindere de apariția lor neașteptată. Dar își revenea repede, altfel ce însemnau mârâielile acelea îngrozitoare?

Harry apucă mânerul ușii, între Filch și moarte, Filch era de preferat, desigur.

40 Ieșiră repede și traseră ușa după ei. Alergară îngroziți pe coridor. Nu mai era nici urmă de Filch, probabil că se grăbise să-i caute în altă parte... Oricum, cui îi păsa de el? Tot ce doreau era să lase cât mai mult spațiu între ei și monstrul acela.

Nu se opriră decât când ajunseră în fața portretului doamnei grase, de la etajul șapte, care, spre norocul lor, se întorsese din vizită.

— Unde, Doamne iartă-mă, ați fost? întrebă ea îngrijorată, uitându-se la hainele lor, atârând în toate părțile, și la fețele lor congestionate.

45 — N-are importanță, dă-ne drumul..., spuse Harry, gâfâind.

Tabloul se dădu la o parte și ei se treziră în camera de zi a Cercetașilor, unde se prăbușiră, tremurând din toate încheieturile, în fotoliile moi.

Trecu ceva timp până ce putură să articuleze ceva. Neville arăta, ca și cum nu va mai fi în stare să vorbească niciodată.

50 — Cum de țin un asemenea monstru în școală? întrebă Ron, în cele din urmă. Căinii au nevoie de mișcare, iar asta, cu atât mai mult.

Hermione își recăpătase și ea suflarea, dar și temperamentul arțăgos.

— Cum de nu vă dați seama niciunul dintre voi, izbucni ea, ce înseamnă asta?

— Nu m-am uitat prea bine, eram prea îngrozit, zise Harry.

55 - Stătea pe o trapă! Cu siguranță că păzea ceva important, zise ea, privindu-i furioasă. Ei, acum sunteți mulțumiți? Puteam să murim sau, și mai rău, să fim exmatriculați!

C.

60 „Prietenii sunt familia pe care ne-o putem alege singuri”, spunea actorul, regizorul și scriitorul britanic Peter Ustinov. Cunoaștem și echivalentul în limba română: „Prietenii ți-i poți alege singur, familia ți-o dă Dumnezeu”. Încă din copilărie, omul și-a ales semenii cu care va putea lega relații strânse de prietenie.

La grădiniță ne facem primii prieteni, urmează alții la școală sau la facultate. Și când devenim adulți, continuăm să construim prietenii care uneori devin mai strânse decât relațiile de familie (...).

65 Institutul Britanic de sondare a opiniei, YouGov, împreună cu echivalentul în Germania, Sinus-Institut, au publicat un studiu referitor la felul în care văd germanii prietenia. Cercetătorii au realizat chestionare în rândul a 2.045 de persoane cu vârste cuprinse între 18 și 69 de ani, pe o perioadă de o lună. S-a ajuns la concluzia că germanii au în medie 3,7 prieteni foarte apropiați și 11 persoane de încredere. Cercul cunoștințelor este în medie de 42,5 persoane. Două treimi dintre cei chestionați (66 procente) consideră o anumită persoană ca fiind cea mai bună prietenă sau cel mai bun prieten. Ceilalți nu au declarat că ar avea un prieten cel mai bun, dar au numit mai multe persoane în cercul de prieteni apropiați.

(<https://www.dw.com/ro/ce-cred-germanii-despre-prietenie>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Cuvintele *cincea, treizeci, ghimpe* conțin, în ordine:
 - a) 5 sunete, 7 sunete, 5 sunete
 - b) 5 sunete, 6 sunete, 5 sunete
 - c) 4 sunete, 7 sunete, 5 sunete
 - d) 5 sunete, 7 sunete, 4 sunete

2 puncte
2. În enunțul: *La grădiniță ne facem primii prieteni, urmează alții la școală sau la facultate, există:*
 - a) patru substantive și trei verbe
 - b) patru substantive și două verbe
 - c) trei substantive și două verbe
 - d) trei substantive și trei verbe

2 puncte
3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor: *a flutura, imaginar, clipa*, din rîndurile 20-25, sunt în ordine:
 - a) a mișca, neclar, moment
 - b) a deplasa, ireal, ora
 - c) a fâlfâi, născocit, secunda
 - d) a agita, creativ, durată

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Transcrie din rîndurile 60-63 două verbe auxiliare.

2 puncte
5. Identifică și transcrie din rîndurile 35-40 o propoziție dezvoltată. Transformă propoziția transcrisă în propoziție simplă.

2 puncte
6. Alcătuieste o propoziție interogativă în care să te adresezi personajului Tic și care să conțină un verb la modul indicativ, timpul imperfect.

2 puncte
7. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al substantivului *școală* ce apar în textul B.

2 puncte
8. Transcrie din textul A două predicate exprimate prin verbe aflate la timpuri diferite; precizează aceste timpuri.

2 puncte
9. Scrie corect enunțul:
Harry, Ron, Neville și Hermione sau dovedit a fii buni prietenii.

2 puncte
10. Transcrie întrebarea următoare, folosind punctuația corectă:
Cum te înțelegeți mos Timofte cu Tic

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea 40 de puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratoarea din textul B expresia *blestemele furioase* pentru a descrie reacția personajului Filch?

6 puncte
2. Transcrie, din textul B, câte un cuvânt/ secvență care se referă la timpul acțiunii și unul care se referă la spațiul acțiunii.

6 puncte
3. Extrage din textele A și B câte o idee principală.

6 puncte

4. Explică semnificația secvenței din textul A: *Dacă în cei cincizeci de ani de slujbă moș Timofte n-ar mai fi întâlnit un caz asemănător, dacă nu i s-ar mai fi întâmplat, cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă, să-i ticăie inima pentru un puști nebunatic, care la fiecare pas făcea o năzdrăvănie, care în fiecare frază rostită strecura un ghimpe și care acum era unul dintre oamenii de mare faimă ai țării, e mai mult ca sigur că prichindelul cel șmecher, blond și ciufulit, ar fi intrat în gloata nesuferiților.*

6 puncte

5. Precizează o trăsătură a personajului Tic din textul A; motivează cu un exemplu comentat din text.

8 puncte

6. Indicați o asemănare și o deosebire între textele A și C.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea 20 de puncte

Cum crezi că ar arăta existența omului fără prieteni?

Scrie o compunere de 150–200 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și ale lecturilor, a experienței personale și culturale. În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- Interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- Corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personal sau culturală; **6 puncte**
- Respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea 20 de puncte

Alcătuiește un text narativ de 150-200 de cuvinte în care să imaginezi o continuare a textului B.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând tema și conținutul; **4 puncte -**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte -**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea a patru elemente de limbaj artistic; **2 puncte**
- contruirea a patru structuri diferite asociate senzațiilor (ce se vede/ se aude/se simte/ se atinge) **2 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **2 puncte**